
Notiser

MEDISINSK NYTT

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: aslaug.helland@gmail.com
Tidsskriftet

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

Rapportering av uønskede hendelser

De fleste amerikanske leger vil rapportere uønskede hendelser som kan forårsake pasientskader, men bare et lite antall har faktisk rapportert feil (Arch Intern Med 2008; 168: 40 – 6). Det er konklusjonen i en studie blant 338 leger i USA (svarrespons 74 %).

92 % svarte at de sannsynligvis ville rapportere feil som førte til alvorlig skade av en pasient. Men 4 % innrømmet at de ikke hadde rapportert en alvorlig uønsket hendelse, og 17 % at de ikke hadde rapportert et mindre uhell som hadde skjedd.

Diabetespasienter bør få statinterapi

Statinterapi reduserer risikoen for kardiovaskulære episoder hos personer med diabetes, uavhengig av om de allerede har hjerte- og karsykdom, og uansett alder, kjønn og andre kliniske faktorer. Det er konklusjonen i en metaanalyse som omfattet data fra nesten 19 000 diabetikere i 14 randomiserte studier (Lancet 2008; 371: 117 – 25).

Det var gunstige effekter både med henblikk på myokardinfarkt, koronar død, koronar revaskularisering og slag. Statinterapi bør vurderes for de fleste diabetespasienter, mener forfatterne.

Mindre morgenstivhet for pasienter med revmatoid artritt

En ny tablettformulering av prednison hvor virkestoffet ikke blir frigjort før etter fire timer, reduserer varigheten av morgenstivhet hos pasienter med revmatoid artritt sammenliknet med effekten av vanlig prednison. Det er konklusjonen i en dobbeltblind, randomisert studie med 288 pasienter (Lancet 2008; 371: 205 – 14).

Tatt ved sengetid ble den nye formuleringen absorbert om natten, i samsvar med symptomenes døgnvariasjon. Varigheten av morgenstivhet blant dem som fikk den nye formuleringen var 29 minutter kortere enn blant dem som fikk vanlig prednison.

En risikoskår for hypertensjon

Forskere utviklet en enkel risikoskår for å forutsi pasienters risiko for hypertensjon. Metoden er basert på data fra Framinghamstudien i USA (Ann Intern Med 2008; 148: 102 – 10).

Risikoskåren blir bestemt ut fra faktorer som alder, kjønn, blodtrykk, kroppsmasseindeks og røyking. Risikoen for hypertensjon fire år frem i tid ble klassifisert som lav (< 5 %) for 34 % av deltakerne, middels (5 – 10 %) hos 19 %, og høy (> 10 %) hos 47 % av deltakerne.

Ny meningokokkvaksine sikker for nyfødte

En ny konjugat meningokokkvaksine mot serogruppene A, C, W-135 og Y er godt tolerert og gir god beskyttelse for nyfødte. Det viser en ny, randomisert fase 2-studie (JAMA 2008; 229: 173 – 84). Studien omfattet over 400 barn på to måneder fra Storbritannia og USA.

Barna utviklet beskyttende antistoffer etter tre doser (to, tre og fire måneder eller to, fire og seks måneder). Vaksinen er godt tolerert og har god effekt, konkluderer forfatterne.

Peroral og intravenøs behandling er like effektivt ved pneumoni

Ambulant peroral høydoseantibiotikabehandling hos barn med alvorlig pneumoni er like effektivt som intravenøs behandling. Det viser en ny prospektiv, randomisert undersøkelse (Lancet 2008; 371: 49 – 56).

2 000 barn med alvorlig pneumoni i Pakistan ble randomisert til to grupper: enten innleggelse og parenteral ampicillin i 48 timer etterfulgt av tre dager med peroral amoxicillin, eller ambulant behandling med peroral amoxicillin i fem dager. Barna var 3 – 59 måneder gamle.

Etter seks dager ble det registrert 87 (8,6 %) tilfeller av behandlingssvikt blant dem som ble innlagt, mot 77 (7,5 %) blant dem som kun fikk peroral behandling.

Verdenspopulasjonen eldes

Alderssammensetningen i verdens befolkning er et resultat av fertilitet og livslengde. Hvor raskt verdenspopulasjonen vil eldes, er nå estimert (Nature 2008; 451: 716 – 9).

Median alder på verdens populasjon var 26,6 år i 2000, og vil øke til 37,3 år i 2050 og 45,6 år i 2100, ukorrigert for økning i forventet levealder. Når dette tas med i beregningene, vil median alder i 2050 være estimert til 31,1 år og i 2100 ikke mer enn 32,9 år.

Det er store regionale forskjeller. Japan og Oceania har eldst befolkning, og median alder vil sannsynligvis være på rundt 60 år i 2100 . Andelen av verdens befolkning eldre enn 60 år vil stige gjennom hele 2000-tallet, fra 10 % i 2000, 22 % i 2050 og 32 % i 2100.

Regulering av angiogenese i lungemetastasering

Angiogenesemediert progrediering av mikrometastaser til letale makrometastaser er hovedårsaken til død hos kreftpasienter. Amerikanske forskere har studert denne prosessen i en musmodell (Science 2008; 319: 195-8).

De viste at svulster induserte uttrykk av transkripsjonsfaktoren Id1 i endoteliale progenitorceller avledet fra beinmarg (EPCs). Hemming av Id1 etter metastatisk kolonisering blokkerte EPCs-mobilisering, forårsaket hemming av angiogenesen, svekket danningen av lungemetastaser og økte overlevelsen.

Resultatene antyder en viktig rolle for EPCs i metastatisk progrediering, og at disse cellene kan være et angrepspunkt i utvikling av terapi for kreftpasienter med lungemetastaser.

Sigdcellesykdom mer smertefullt enn antatt

Smerte hos voksne med sigdcellesykdom er mer utbredt og mer alvorlig enn tidligere antatt. Det er konklusjonen i en studie der man undersøkte selvrapportert smerte hos 232 voksne med sigdcellesykdom i Virginia, USA (Ann Intern Med 2008; 148: 94 – 101).

Smerten blir stort sett behandlet i hjemmet, noe som kan føre til at utbredelsen og alvorlighetsgraden er undervurdert av helsepersonell. Pasientene rapporterte smerte 55 % av dagene, men besøkte kun lege eller sykehus 4 % av dagene.

Publisert: 28. februar 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. februar 2026.